

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 9. juni 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 9. juna 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA IZDAVANJE OBAVEZUJUĆEG
NALOGA (ISLAMSKA REPUBLIKA IRAN)**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Vlada Irana

posredstvom Ambasade Islamske
Republike Iran u Nizozemskoj,
Haag

Odbrana

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

ŽALBENO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu optuženog za izdavanje obavezujućeg naloga: Vlada Irana", podnesenom 26. augusta 2009. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumentacija

1. Optuženi je Pretresnom vijeću podnio više zahtjeva za izdavanje obavezujućih naloga raznim državama na osnovu člana 29 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i pravila 54*bis* Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), kojima bi se od njih zatražilo da mu objelodane dokumente za koje tvrdi da su relevantni i neophodni za njegov predmet. U ovom Zahtjevu, optuženi traži od Vijeća da naloži Islamskoj Republici Iran (dalje u tekstu: Iran) da dostavi sljedeće tri kategorije dokumenata:

- (i) Sve komunikacije između Vlade Irana i vlada SAD, Ujedinjenog Kraljevstva, Francuske, Njemačke, Hrvatske, ili Bosne u vezi sa dostavom oružja namijenjenog Bosni tokom perioda od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1995. koji bi ukazivali na to da su dotične vlade imale saznanja o praksi iranskog dostavljanja oružja u Bosnu i odobravale je.
- (ii) Teretne listove koji pokazuju svo oružje koje je prevezeno u Hrvatsku tokom perioda od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1995., uključujući sadržaj iranskog aviona koji je sletio na Aerodrom Zagreb, Hrvatska, 4. septembra 1992., 1. novembra 1992., 4. maja 1994.
- (iii) Zapisnike, bilješke, izvještaje, ili memorandume sa svih sastanaka između vlada Irana i Bosne, uključujući sljedeće sastanke u Teheranu: (a) 29. - 30. oktobar 1992. – sastanak s Izetbegovićem; (b) april 1993. – sastanak s Izetbegovićem; (c) 14. septembar – sastanak s Izetbegovićem; i (d) 29. aprila - 2. maja 1994. – sastanak sa predsjednikom Vlade Hrvatske Valentićem i zamjenikom predsjednika Vlade Bosne.¹

2. Optuženi tvrdi da Zahtjev ispunjava uslove iz pravila 54*bis* budući da je konkretno formulisan, poziva na dostavljanje relevantnih i neophodnih dokumenata, i da je prije podnošenja Zahtjeva on preduzeo korake da dobije pomoć Irana.² Kada je riječ o relevantnosti dokumenata, optuženi objašnjava da će dokumenti u vezi s navodnim krijumčarenjem oružja u Bosnu i Hercegovinu (dalje u tekstu: BiH), kao i njihovom

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 12-23.

isporukom bosanskim Muslimanima u srebreničkoj enklavi, biti upotrijebljeni kako bi potkrijepili njegovu tezu da je iza operacije bosanskih Srba u Srebrenici koja je počela u martu 1995. stajao legitiman vojni cilj. Oni će takođe biti upotrijebljeni u svrhu pobijanja navoda da je on učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu (dalje u tekstu: UZP) da se eliminišu bosanski Muslimani u Srebrenici koji je naveden u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica) ili da je favorizovao, planirao ili podržavao ubijanje civila u Srebrenici.³ Pored toga, optuženi tvrdi sljedeće:

[U]miješanost Sjedinjenih Država i drugih država koje su pristup Bosni imale na osnovu svog učešća u misijama Ujedinjenih nacija, kao što je UNPROFOR, u kršenje embarga na oružje koji su uvele Ujedinjene nacije relevantno je za zatočavanje osoblja UN-a 1995. godine koje se optuženom stavlja na teret u tački 11 i za njihov stvarni i prividni status kao civila ili boraca.⁴

Najzad, optuženi tvrdi da su dokumenti koji pokazuju umiješanost osoblja Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: UN) i drugih država u kršenje embarga na oružje, koji je uveo UN, na strani bosanskih Muslimana relevantni za vjerodostojnost i pristrasnost međunarodnih svjedoka iz tih država koje treba da pozove tužilaštvo.⁵

3. Optuženi tvrdi da je Iran u posjedu traženih dokumenata i zasniva svoju tvrdnju na raznim izvorima, uključujući novinske članke, knjigu pod naslovom "Obavještajne službe i rat u Bosni 1992–1995." koju je napisao Cees Wiebes kao dio šireg izvještaja o događajima u Srebrenici koji je naručila nizozemska Vlada i koju je 2002. godine objavio Nizozemski institut za ratnu dokumentaciju, kao i izvještaj Službe za istraživanja Kongresa Sjedinjenih Država (dalje u tekstu: SAD) u vezi s tim pitanjem. Koristeći te izvore, optuženi tvrdi da je Iran navodno krijumčario oružje u BiH preko Hrvatske i uz prešutnu saglasnost SAD.⁶

4. Optuženi takođe objašnjava da je prije podnošenja Zahtjeva kontaktirao Ambasadu Irana u Haagu ali, izuzev kratkog odgovora predstavnika Ambasade u kom je naznačeno da će im trebati više vremena da odgovore, nije primio nikakav odgovor i nije mogao pribaviti dokumente.⁷

---

³ Zahtjev, par. 18.

⁴ Zahtjev, par. 19.

⁵ Zahtjev, par. 20.

⁶ Zahtjev, par. 2–9.

⁷ Zahtjev, par. 11, dodaci A, B, C i D.

5. Nakon što je pozvan da odgovori na Zahtjev⁸ i s obzirom na produženje roka u kom je to trebalo učiniti,⁹ Iran je 20. oktobra 2009. dostavio notu (dalje u tekstu: Odgovor), u kojoj tvrdi da optuženi nije ispunio uslove iz pravila 54*bis* budući da su traženi dokumenti irelevantni za predmet protiv njega, kao i zbog toga što su "nejasni i veoma uopšteni tako da ih je teško identifikovati".¹⁰ Ipak, u duhu saradnje s Međunarodnim sudom, Iran je proslijedio zahtjeve optuženog nadležnim državnim organima, te zatražio da mu se odobri barem šest mjeseci za traženje predmetnih dokumenata.¹¹ Vijeće je odobrilo zahtjev za produženje roka, ali samo djelimično,¹² a zatim ga dodatno produžilo do 29. januara 2010. kako bi se obezbijedila dobrovoljna saradnja između Irana i optuženog.¹³ Iran je 1. februara 2010. dostavio još jednu obavijest, u kojoj je ponovio svoj raniji stav o nedostatku relevantnosti i konkretnosti u zahtjevu optuženog i tražeći više vremena za vršenje relevantnih pretraga.¹⁴

6. Na statusnoj konferenciji održanoj 28. januara 2010. Pretresno vijeće je objavilo da će, na osnovu pravila 54*bis*, 15. februara 2010. biti održan pretres (dalje u tekstu: pretres) tokom kojeg će biti raspravljano o statusu Zahtjeva, a takođe i drugih zahtjeva optuženog za izdavanje obavezujućih naloga.¹⁵ U skladu s tim, Vijeće je, u "Nalogu o zakazivanju pretresa na osnovu pravila 54*bis*", pozvalo, između ostalog, predstavnike Irana da pristupe pretresu.¹⁶

7. Tokom pretresa, optuženi je potvrdio da od Irana nije primio nikakve dokumente i ponovo iznio svoju tvrdnju da su SAD i Iran bili u dogovoru oko kršenja embarga na oružje koji je uveo UN i da bi možda bilo korisno podsjetiti čitav svijet i [SAD] na to".¹⁷ Predstavnici Irana su u svom odgovoru naveli da Zahtjev treba odbiti i ponovo iznijeli iranski stav da traženi dokumenti, ako uopšte postoje, ne ispunjavaju uslove konkretnosti i relevantnosti. Oni su zatim opisali napore koje je uložio Iran kako bi dotični dokumenti bili locirani i pronađeni, te su izjavili da je pretraga okončana i da nisu pronađeni nikakvi dokumenti koji bi bili relevantni za zahtjev optuženog.¹⁸ Konkretnije govoreći, kada je riječ o

⁸ Poziv Islamskoj Republici Iran, 31. avgust 2009.

⁹ Odluka po molbi Vlade Islamske Republike Iran, 6. oktobar 2009.

¹⁰ Odgovor, str. 1.

¹¹ Odgovor, str. 1–2.

¹² Odluka po molbi Vlade Islamske Republike Iran, 2. novembar 2009.

¹³ Odluka po molbi Vlade Islamske Republike Iran, 22. decembar 2009.

¹⁴ Verbalna nota, 1. februar 2010.

¹⁵ Statusna konferencija, T. 710 (28. januar 2010.).

¹⁶ Nalog kojim se zakazuje pretres na osnovu pravila 54*bis*, 29. januar 2010. Iran je odgovorio 12. februara 2010. obavještavajući Vijeće da će ga predstavljati tri predstavnika iz Ambasade Irana u Haagu.

¹⁷ Pretres, T. 796 (15. februar 2010.).

¹⁸ Pretres, T. 797–798, 800 (15. februar 2010.).

prvoj kategoriji dokumenata koje traži optuženi, predstavnici Irana su napomenuli da je tom kategorijom obuhvaćen duži vremenski period i da, u relevantno vrijeme, Iran nije imao diplomatske odnose sa nekim od država koje su u njemu pomenute.¹⁹ U vezi s drugom kategorijom, oni su napomenuli da "nema nikakvih tragova u vezi s teretnim listovima brodova i vazduhoplova poslije tako dugog vremena" i da se "svi dokumenti u vezi s tim, uključujući tovarne i teretne listove obično eliminišu u ograničenom roku po okončanju isporuke".²⁰ Najzad, kada je riječ o trećoj kategoriji traženih dokumenata, predstavnici Irana su izjavili da su "gotovo svi dokumenti u vezi s diplomatskim odnosima između [Irana] i [BiH] provjereni i pregledani" i da nijedan od njih ne sadrži materijale relevantne za predmet protiv optuženog.²¹ Predstavnici Irana takođe su izjavili da nijedan od traženih dokumenata nije neophodan za pravično odlučivanje u ovom predmetu, s obzirom na dobro poznatu distinkciju između *jus ad bellum* i *jus in bello*. Stoga, čak i ako su neke države dostavljale oružje stranama u sukobu, to ne bi moglo opravdati teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava za koja se tereti ovaj optuženi.²²

8. Tokom pretresa, tužilaštvo je izjavilo da mu je neke od dokumenata koje je zatražio optuženi u raznim zahtjevima za izdavanje obavezujućih naloga već objelodanilo samo tužilaštvo.²³ U skladu s tim, Pretresno vijeće je naložilo tužilaštvu da dostavi podnesak u kom će navesti koji od objelodanijenih dokumenata spadaju u kategoriju dokumenata koje on traži od raznih država, uključujući Iran.²⁴ Stoga je tužilaštvo, 24. februara 2010., dostavilo "Podnesak tužilaštva na osnovu zahtjeva Pretresnog vijeća tokom pretresa na osnovu pravila 54*bis*" (dalje u tekstu: Podnesak tužilaštva), navodeći da su 5. oktobra 2009.²⁵ optuženom dostavljeni teretni listovi koje je zatražio u kategoriji (ii), kao i više dokumenata vezanih za ketogoriju (iii), uključujući informaciju o posjeti Alije Izetbegovića Teheranu 30. oktobra 1992. i druge dokumente u vezi s umiješanošću Irana i Hrvatske u krijumčarenje oružja u BiH.²⁶ U Podnesku tužilaštva takođe se napominje da među navedenim dokumentima tri

---

¹⁹ Pretres, T.798 (15. februar 2010.).

²⁰ Pretres, T. 798 (15. februar 2010.).

²¹ Pretres, T. 798 (15. februar 2010.).

²² Pretres, T. 798-799 (15. februar 2010.).

²³ Pretres, T. 776-777 (15. februar 2010.).

²⁴ Pretres, T. 777-778 (15. februar 2010.).

²⁵ Podnesak tužilaštva, Dodatak A, str. 27 i Dodatak B, str. 182.

²⁶ Podnesak tužilaštva, Dodatak A, str. 28, Dodatak B, str. 182-187.

dokumenta potpadaju pod pravilo 70 Pravilnika i stoga čekaju na odobrenje kako bi mogli biti objelodanjeni optuženom.²⁷

9. U skladu s nalogom koji je Vijeće izdalo kao odgovor na Podnesak tužilaštva,²⁸ optuženi je 11. marta 2010. dostavio "Podnesak u vezi sa zahtjevom vladama Hrvatske i Irana" (dalje u tekstu: Podnesak optuženog) izjavivši da mu tužilaštvo nije objelodanilo nijedan dokument u vezi sa zahtjevima koje je iznio u Zahtjevu.²⁹ Upućujući na ono što je rečeno na pretresu, optuženi takođe napominje da smatra "teško zamislivim da [Iran] ne vodi evidenciju o isporukama oružja i značajnim sastancima i drugim komunikacijama sa stranim liderima koji dolaze u Teheran" i stoga poziva Vijeće da izda obavezujući nalog.³⁰

II. Mjerodavno pravo

10. Član 29 Statuta propisuje da države "moraju saradivati s Međunarodnim sudom u istrazi i krivičnom gonjenju osoba optuženih da su počinile teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava". Ta obaveza podrazumijeva da države "moraju bez nepotrebnog odgađanja udovoljiti svakom zahtjevu za pomoć ili nalogu koji je izdalo pretresno vijeće [za] ... uručenje dokumenata".³¹

11. Pored toga, pravilo 54*bis* omogućava stranama u postupku da zatraže od sudskog vijeća da izda nalog za dostavu dokumenata ili informacija. Strana u postupku koja traži izdavanje naloga na osnovu pravila 54*bis* mora ispuniti jedan broj opštih uslova da bi takav nalog mogao biti izdat, odnosno, (i) u zahtjevu za dostavu dokumenata na osnovu pravila 54*bis* treba identifikovati konkretne dokumente a ne široke kategorije dokumenata;³² (ii) traženi dokumenti moraju biti "relevantni za neko pitanje [koje je] pokrenuto" i "potrebni za pravično presuđivanje o toj stvari" da bi vijeće moglo izdati nalog za njihovu dostavu;³³ (iii)

²⁷ Podnesak tužilaštva, Dodatak A, str. 27–28.

²⁸ Nalog za dostavljanje odgovora, 3. mart 2010.

²⁹ Podnesak optuženog, par. 15.

³⁰ Podnesak optuženog, par. 16.

³¹ Član 29(2)(c) Statuta.

³² *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR108*bis*.2, Odluka po molbi Sjedinjenih Američkih Država za preispitivanje, 12. maj 2006. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa SAD u predmetu *Milutinović*), par. 14–15; *Tužilac protiv Tihomira Blaškića*, predmet br. IT-95-14-AR108*bis*, Odluka po zahtjevu Republike Hrvatske za preispitivanje Odluke Raspravnog vijeća II od 18. srpnja 1997., 29. oktobar 1997. (dalje u tekstu: Preispitivanje u predmetu *Blaškić*), par. 32; *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, Odluka po zahtjevu Republike Hrvatske za ponovno razmatranje obavezujućeg naloga za dostavu dokumenata, predmet br. IT-95-14/2-AR108*bis*, 9. septembar 1999. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Kordić*), par. 38–39.

³³ Pravilo 54*bis*(A)(ii)Pravilnika; Preispitivanje u predmetu *Blaškić*, par. 31, 32(ii); Odluka u predmetu *Kordić*, par. 40; Odluka u vezi sa SAD u predmetu *Milutinović*, par. 21, 23, 25, 27.

podnosilac molbe mora pokazati da je uložio razuman napor da ubijedi državu da dobrovoljno dostavi tražene dokumente,³⁴ i (iv) zahtjev ne smije biti pretjerano opterećujući za državu.³⁵

12. U vezi s (i) gore, Žalbeno vijeće je konstatovalo da se "određena kategorija dokumenata može potraživati sve dok je 'dovoljno jasno definirana da omogući laku identifikaciju' od strane države onih dokumenata koji pripadaju u tu kategoriju".³⁶ Ako strana koja podnosi zahtjev nije u stanju da konkretno navede naslov, datum i autora traženih dokumenata, ali pruži objašnjenje i sposobna je da identifikuje tražene dokumente na neki primjeren način, pretresno vijeće može, uzimajući u obzir potrebu da se obezbijedi pravično suđenje, dopustiti izostavljanje tih detalja ako je "uvjereno da strana koja je zatražila nalog postupa u dobroj vjeri i da nije u mogućnosti dostaviti te pojedinosti".³⁷

13. U vezi sa (ii) gore, procjena relevantnosti donosi se od slučaja do slučaja i potpada pod diskreciono ovlaštenje Vijeća.³⁸ Prilikom utvrđivanja da li su dokumenti koje traži podnosilac zahtjeva relevantni, vijeća su uzimala u obzir kriterijume kao što su to da li se oni odnose na "veoma bitna" ili "očigledno bitna" pitanja u predmetu,³⁹ odnosno da li su relevantni za "odbranu optuženog".⁴⁰ U vezi s uslovom neophodnosti, on obavezuje podnosioca zahtjeva da pokaže da su traženi materijali neophodni za pravično rješavanje nekog pitanja na suđenju. Podnosilac zahtjeva nije dužan dodatno pokazati da traženi materijali stvarno postoje, nego samo mora da učini razuman napor kako bi Pretresnom vijeću dokazao njihovo postojanje.⁴¹ Nadalje, podnosilac zahtjeva nije dužan da pokaže da su sva ostala moguća sredstva iscrpljena nego jednostavno mora pokazati "jedan od sledeća dva elementa: 1) da je primenio dužnu revnost da tražene materijale pribavi negde drugde, ali ih i pored toga nije mogao

³⁴ Pravilo 54bis(A)(iii) Pravidnika; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po izmenjenom zahtevu Sretena Lukića na osnovu pravila 54bis, 29. septembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa Sretenom Lukićem), par. 7

³⁵ Preispitivanje u predmetu *Blaškić*, par. 32(iii); Odluka u predmetu *Kordić*, par. 41.

³⁶ Odluka u vezi sa SAD u predmetu *Milutinović*, par. 15; Preispitivanje u predmetu *Blaškić*, par. 32; Odluka u predmetu *Kordić*, par. 39.

³⁷ Preispitivanje u predmetu *Blaškić*, par. 32.

³⁸ Odluka u predmetu *Kordić*, par. 40.

³⁹ V. npr. *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-PT, Odluka po drugom zahtevu Dragoljuba Ojdanića za izdavanje obavezujućih naloga na osnovu pravila 54bis, 17. novembar 2005. (dalje u tekstu: Druga odluka u predmetu *Ojdanić*), par. 21, 25; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, Izdvojeno i saglasno mišljenje sudije Bonomyja uz Odluku po molbi Dragoljuba Ojdanića za izdavanje obavezujućih naloga na osnovu pravila 54bis, 23. mart 2005.

⁴⁰ V. npr. *Tužilac protiv Šešelja*, predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po zahtevu optuženog da Pretresno veće II izda subpoene, 3. juni 2005., str. 4; Odluka u vezi sa Sretenom Lukićem, par. 13 (v. fusnota 45).

⁴¹ Odluka u vezi sa SAD u predmetu *Milutinović*, par. 23.

pribaviti; ili 2) da informacije koje su pribavljene ili je trebalo da budu pribavljene iz drugih izvora nemaju dovoljnu dokaznu vrednost za pravično rešavanje nekog pitanja na suđenju pa stoga iziskuju izdavanje naloga na osnovu pravila 54bis".⁴²

14. U vezi sa (iii) gore, podnosilac zahtjeva ne može tražiti izdavanje naloga za dostavu dokumenata bez prethodnog obraćanja državi za koju tvrdi da ih posjeduje. Pravilo 54bis(A)(iii) propisuje obavezu podnosioca zahtjeva da objasni koje korake je preduzeo da obezbijedi saradnja dotične države. Iz toga proizlazi obaveza podnosioca zahtjeva da pokaže da je prije obraćanja Pretresnom vijeću radi izdavanja naloga, u razumnoj mjeri nastojao ubijediti dotičnu državu da dobrovoljno dostavi tražene informacije.⁴³ Stoga, tek nakon što država odbije pružiti traženu podršku, strana u postupku treba podnijeti zahtjev pretresnom vijeću za preduzimanje obavezujućih mjera u skladu sa članom 29 i pravilom 54bis.⁴⁴

15. U vezi sa (iv) gore, Žalbeno vijeće je konstatovalo da "ključno pitanje nije da li je obaveza koja pada na države da pomognu Međunarodnom sudu u sakupljanju dokaza opterećujuća, nego da li je neopravdano opterećujuća, uzimajući u obzir uglavnom da li je teškoća u dostavljanju dokumenata neproporcionalna u odnosu na to da je taj proces 'strogo opravdan potrebama suđenja'".⁴⁵

III. Diskusija

16. Vijeće podsjeća na svoj raniji zaključak da je pitanje navodnog krijumčarenja oružja u Srebrenicu, kao i umiješanosti osoblja UN-a u navodno krijumčarenje oružja relevantno za predmet protiv optuženog i da su svi dokumenti koji se mogu ticati tog pitanja potrebni za pravično rješavanje u ovom predmetu.⁴⁶

17. Vijeće takođe ponavlja svoj zaključak da, iako bi bilo moguće tvrditi da je relevantnost određenih dokumenata dokazana, budući da su oni potrebni za prigovore na vjerodostojnost svjedoka koje je pozvalo tužilaštvo i za pripremanje unakrsnog ispitivanja, po mišljenju Vijeća to može biti učinjeno samo ako podnosilac zahtjeva predoči informacije u vezi s

⁴² Odluka u vezi sa SAD u predmetu *Milutinović*, par. 25.

⁴³ Odluka u vezi sa Sretenom Lukićem, par. 7.

⁴⁴ Odluka u vezi sa SAD u predmetu *Milutinović*, par. 32.

⁴⁵ Odluka u predmetu *Kordić*, par. 38; Preispitivanje u predmetu *Blaškić*, par. 26.

⁴⁶ V. Odluka po zahtjevu optuženog za izdavanje obavezujućeg naloga na osnovu pravila 54bis (Savezna Republika Njemačka), 19. maj 2010. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Njemačkom), par. 20–27. Sudija Kwon priložio je djelimično suprotno mišljenje u vezi s većinom tih pitanja.

konkretnim svjedocima na koje će se odnositi tražene informacije, pitanja o kojima će ti svjedoci biti unakrsno ispitani, i objašnjenje kako će to unakrsno ispitivanje uticati na predmet protiv podnosioca zahtjeva.⁴⁷ Međutim, optuženi nije učinio nikakav pokušaj da identifikuje ijedno od tih pitanja. Prema tome, Vijeće se nije uvjerilo da je optuženi na odgovarajući način ispunio uslov relevantnosti u vezi s tim pitanjem.

18. Na osnovu tih opštih zaključaka, Vijeće će sada razmatrati da li se svaka od traženih kategorija traženih dokumenata tiče ijednog od onih pitanja za koje je utvrđeno da su relevantna za ovaj predmet i na drugi način ispunjavaju uslove iz pravila 54*bis*.

19. Vijeće podsjeća, kako je navedeno gore u odjeljcima o kontekstu i argumentaciji, da je prije podnošenja Zahtjeva optuženi privatno kontaktirao Iran, ali da Iran nije dostavio nijedan od dokumenata koje je on tražio. Osim toga, Iran je imao dovoljno mogućnosti da provede relevantne pretrage i dostavi tražene dokumente. Vijeće se stoga uvjerilo da je optuženi u razumnoj mjeri nastojao ubijediti dotičnu državu da tražene dokumente dostavi dobrovoljno. Vijeće takođe smatra da je optuženi u razumnoj mjeri nastojao da dokaže postojanje traženih dokumenata.

20. Međutim, Vijeće se nije uvjerilo da je prva kategorija traženih dokumenata dovoljno konkretna, budući da pokriva duži period vremena, odnosno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1995. Štaviše, nije jasno kako se dokumenti iz, na primjer, novembra 1995. ili aprila 1992. mogu odnositi na pitanje krijumčarenja oružja u Srebrenicu i stanje svijesti optuženog u vezi s navodom da je on u julu 1995. godine učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu eliminisanja bosanskih Muslimana Srebrenice. Pored toga, na osnovu opisa dokumenata zatraženih u toj kategoriji moglo bi se zaključiti da je smisao njihovog pribavljanja jednostavno da se dokaže da su tamo pomenute države "imale saznanja u vezi sa praksom Irana da vrši isporuke oružja Bosni i odobravale je".⁴⁸ Međutim, to ne predstavlja nešto što je relevantno za ovaj predmet ili neophodno za njegovo pravično rješavanje. Naime, kako je Vijeće već konstatovalo u svojoj ranijoj odluci u vezi s tim pitanjem, ono što je relevantno jeste to (i) da li je i u kojoj mjeri u Srebrenicu krijumčareno oružje, zbog čega bi to imalo uticaja na civilni ili drugi status tamošnjeg stanovništva, bosanskih Muslimana, i (ii) umiješanost osoblja UN-a u krijumčarenje oružja. To zbog toga što se te činjenice mogu

---

⁴⁷ Odluka u vezi s Njemačkom, par. 28.

odnositi na stanje svijesti optuženog u vezi s događajima u Srebrenici i optužbu za uzimanje talaca.⁴⁹ Međutim, dokumenti opisani u prvoj kategoriji zahtjeva optuženog ne odnose se ni na jedno od ova dva pitanja, nego jednostavno za navodno znanje država i njihovo odobravanje krijumčarenja oružja. U skladu s tim, Vijeće smatra da optuženi nije ispunio uslove iz pravila 54*bis* u vezi s prvom kategorijom traženih dokumenata.

21. U vezi s drugom kategorijom traženih dokumenata, u onoj mjeri u kojoj se to odnosi na sve teretne listove u periodu od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1995., Vijeće, iz istih razloga kao što su oni navedeni u prethodnom paragrafu, smatra da je ona preširoka i stoga od upitne relevantnosti. Čak i da je ograničilo taj zahtjev samo na teretne listove od 4. septembra 1992., 1. novembra 1992. i 4. maja 1994., Vijeće bi smatralo da je teško razabrati relevantnost tih teretnih listova bez više pojedinosti. Prvo, teretni listovi iz 1992. godine su u vremenskom smislu udaljeniji od perioda relevantnog za formiranje navodnog udruženog zločinačkog poduhvata za eliminisanje bosanskih Muslimana iz Srebrenice, a radi se o 1995. godini, kao i drugog udruženog zločinačkog poduhvata za koji se navodi da je optuženi u njemu bio učesnik u vezi s navodima o uzimanju talaca. Drugo, traženi teretni listovi iz 1992. i 1994. su u geografskom smislu udaljeni od teritorije BiH i stoga nisu prijeko potrebni za rješavanje u predmetu protiv optuženog kao što bi to bile neke konkretnije informacije u vezi s krijumčarenjem oružja u BiH ili unutar nje. Najzad, po svemu sudeći, ni dokumenti iz 1992. ni dokumenti iz 1994. ne predočavaju nikakvu vezu sa umiješanošću osoblja UN-a u krijumčarenje iranskog oružja. Štaviše, kada se ima u vidu dio Zahtjeva u kom optuženi opisuje rutu kojom je i način na koji navodi da je iransko oružje na kraju prokrijumčareno u Bosnu, po svemu sudeći nema nikakve veze između osoblja UN-a ili upotrebe agencija UN-a za pomoć ili humanitarnih konvoja u svrhu krijumčarenje tog konkretnog oružja u BiH i posebno u Srebrenicu. Umjesto toga, ono čime se optuženi, po svemu sudeći, bavi u ovom konkretnom Zahtjevu jeste ideja da on treba "podsjetiti čitav svijet" da su Iran, Hrvatska i SAD prekršile embargo UN-a na oružje i saradivali u krijumčarenju oružja.⁵⁰ Nasuprot tome, dijelovi zahtjeva optuženog za izdavanje obavezujućeg naloga u vezi sa Saveznom Republikom Njemačkom koji su u skladu s mišljenjem većine sudije, uz protivno mišljenje sudije Kwona, na kraju prihvaćeni, ticali su se dokumenata vezanih za konkretne isporuke

⁴⁸ Zahtjev, par. 1. To je potvrđeno izjavom optuženog tokom pretresa da bi bilo "korisno" podsjetiti svijet na dogovor SAD i Irana da se prokrijumčari oružje u BiH. V. pretres, T. 796 (15. februar 2010.).

⁴⁹ V. Odluka u vezi s Njemačkom, par. 21, 27.

⁵⁰ V. Zahtjev, par. 2–9.

oružja u BiH u februaru 1995. godine i isporuka u BiH oružja zamaskiranog u humanitarnu pomoć.⁵¹

22. Najzad, Vijeće takođe ima u vidu Podnesak tužilaštva koji po svemu sudeći ukazuje na to da su optuženom predati upravo oni teretni listovi koje traži u kategoriji (ii).⁵² Ipak, optuženi tvrdi da mu tužilaštvo nije objelodanilo nikakve dokumente u vezi sa Zahtjevom.⁵³ Stoga, iako se uvjerilo da je optuženi primijenio dužnu revnost u pribavljanju dokumenata koje u svom Zahtjevu traži od tužilaštva ili od drugih država, Vijeće se nije uvjerilo da ih on nije uspio pribaviti od tih država ili da pribavljene informacije imaju nedovoljnu dokaznu vrijednost za pravično rješavanje nekog pitanja na suđenju što bi iziskivalo izdavanje naloga na osnovu pravila 54*bis*.⁵⁴ U skladu s tim, iz svih navedenih razloga, Vijeće je mišljenja da optuženi nije ispunio uslove iz pravila 54*bis* u vezi sa (ii) kategorijom traženih dokumenata.

23. Najzad, u vezi s trećom kategorijom traženih dokumenata, iz razloga o kojima je bilo riječi u prethodnom paragrafu, Vijeće ne smatra da se dokumenti vezani za sastanke visokih hrvatskih, bosanskih i iranskih dužnosnika tokom 1992., 1993., i 1994. godine u opštem smislu odnose na događaje u vezi sa Srebrenicom 1995. godine i pitanje umiješanosti UN-a u krijumčarenje oružja. Optuženi u svom Zahtjevu nigdje nije pokazao da postoji bilo kakva veza između tih sastanaka, od kojih je većina održana 1993. i 1993. godine, i pitanja koja Vijeće smatra relevantnim za ovaj predmet.⁵⁵ Pored toga, Vijeće ovdje takođe ima u vidu da se u Podnesku tužilaštva navodi da su optuženom već objelodanjeni neki od dokumenata koji spadaju u tu kategoriju. Štaviše, u Podnesku se navodi da su optuženom dostavljeni razni dokumenti u vezi s Izetbegovićevim sastankom u Teheranu u oktobru 1992.,⁵⁶ kao i jedan broj drugih dokumenata u vezi s krijumčarenjem oružja od strane Irana i umiješanošću Hrvatske u to.⁵⁷ Stoga, kao i kada je riječ o drugoj kategoriji, optuženi nije ubijedio Vijeće da tražene dokumente nije uspio pribaviti iz navedenih izvora, odnosno da informacije koje su pribavljene imaju nedovoljnu dokaznu vrijednost za pravično rješavanje dotičnog pitanja na

⁵¹ V. Odluka u vezi s Njemačkom, par. 1, 44(ii)(a).

⁵² Podnesak tužilaštva, Dodatak B, str. 182.

⁵³ Podnesak optuženog, par. 15.

⁵⁴ Vijeće ima u vidu da je u Podnesku tužilaštva navedeno da tri dokumenta koja su relevantna za Zahtjev čekaju na odobrenje davaoca informacija na osnovu pravila 70. Vijeće na osnovu Podneska tužilaštva ne može utvrditi da li teretni listovi spadaju u tu kategoriju, odnosno da li je pomenuto odobrenje u međuvremenu dato. Ipak, s obzirom na stav Vijeća o relevantnosti tih konkretnih dokumenata za pitanja za koja su utvrđena kao relevantna za ovaj predmet, Vijeće smatra da pribavljanje tih informacija nije potrebno.

⁵⁵ V. npr. Zahtjev, Dodatak B, str. 187.

⁵⁶ Podnesak tužilaštva, par. 2–9.

sudjenju, što bi iziskivalo izdavanje naloga na osnovu pravila 54*bis*. U skladu s tim, Vijeće se nije uvjerilo da je optuženi ispunio uslove iz pravila 54*bis* u vezi s ovom kategorijom traženih dokumenata.

IV. Dispozitiv

24. Shodno tome, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54 i 54*bis* Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

_____
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 9. juna 2010.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

---

⁵⁷ Podnesak tužilaštva, Dodatak B, str. 182–187.